

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU

FILOZOFSKI FAKULTET

ZAVRŠNO IZVJEŠĆE

UNUTARNJE PROSUDBE SUSTAVA ZA OSIGURAVANJE I UNAPREĐIVANJE KVALITETE

*Ishodi učenja u odnosu na razine kvalifikacije i
uskladenost ishoda programa i ishoda kolegija na
Filozofskome fakultetu u Osijeku*

Veljača, 2019.

ESG Certifikat
sistava osiguranja
kvalitete u obrazovanju

SADRŽAJ

1. Uvod	3
2. Povjerenstvo za unutarnju prosudbu	4
3. Postupak unutarnje prosudbe	5
3.1. Ciljevi unutarnje prosudbe	5
3.2. Zadatci prosudbenog povjerenstva	6
3.3. Materijali za prosudbu	6
3.4. Plan i program unutarnje prosudbe	7
3.5. Izvješće o unutarnjoj prosudbi	7
4. Studijski program (kurikulum)	8
4.1. Smjernice razvoja studijskoga programa na temelju standarda kvalifikacije	10
4.2. Povezivanje standarda kvalifikacija, standarda zanimanja i studijskih programa	
5. Rezultati unutarnje prosudbe sustava za osiguravanje i unapređivanje kvalitete	13
6. Zaključak	41
7. Preporuke	42
 Privitak 1. Struktura studijskih programa	43
 Privitak 2. Opisnice razina ishoda učenja	44

1. Uvod

Postojeći studijski programi na hrvatskim sveučilištima uglavnom su razvijeni 2005. prilikom prelaska na tzv. bolonjski sustav studiranja, ali otada su gotovo svi doživjeli manje ili veće izmjene i dopune. Visoka su učilišta pokušala identificirati nove, moderne programe koji bi udovoljili zahtjevima za novim vrstama poslova, ali je došlo i do multipliciranja programa, pa i do obnavljanja dijela starih programa za koje više ne postoje društvene potrebe. Različiti pokušaji prilagodbe visokih učilišta bez konzultacija s ostalim dionicima rezultirali su izraženom neujednačenosti u kvaliteti različitih programa, u njihovu prihvaćanju na tržištu rada i u njihovu općem doprinosu društvu. Najvažnija promjena, uz promjenu strukture studija, koja se treba ostvariti prelaskom na bolonjski sustav studiranja odnosi se na činjenicu da se studijski programi i njihovi kurikulumi trebaju temeljiti na ishodima učenja. Takav zahtjev postavljen je u Zakonu o osiguravanju kvalitete u visokom obrazovanju (Narodne novine, br. 45/09), Zakonu o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (Narodne novine, br. 123/03, 198/03, 105/04, 174/04, 02/07 – Odluka USRH, 46/07, 45/09, 63/11, 94/13 i 139/13, 101/14 – Odluka i Rješenje USRH i 60/15 – Odluka USRH), a posebno u Zakonu o Hrvatskome kvalifikacijskom okviru (HKO-u), (Narodne novine, br. 22/13). Sveučilišta su u skladu s time razvila vlastite pravne akte o vrednovanju studijskih programa na temelju ishoda učenja te su provodila postupke vrednovanja koja završavaju odlukama senata o prihvaćanju/neprihvaćanju studijskih programa. S druge strane, Agencija za znanost i visoko obrazovanje (AZVO) provodi postupke vrednovanja studijskih programa koji nisu u sastavu sveučilišta. Budući da su definirani i glavni alati za ujednačavanje kvalitete studijskih programa, nametnula se potreba revizije njihovih struktura i ishoda učenja, kao i načina njihova izvođenja.

Sukladno tomu, u sklopu unutarnje prosudbe sustava za kvalitetu 1) analizirana je usklađenost ishoda učenja studijskih programa u odnosu na razine HKO-a, 2) analizirana je usklađenost ishoda pojedinih kolegija i ishoda programa te je 3) izrađeno izvješće o trenutnom stanju i ponuđene su smjernice za unapređivanje kvalitete obrazovanja u skladu s promjenama u širem društvenom kontekstu.

Analiza postojećeg stanja obuhvaćala je analizu prikupljanje sljedećih podataka:

- **prikupljena je i analizirana relevantna interna dokumentacija FFOS** koja se posredno ili neposredno odnosi na ishode učenja (važeći strateški dokumenti, interni

ESG Certifikat
sustava osiguranja
kvalitete u obrazovanju

pravilnici, dosadašnje analize i planovi kadrova, podaci o provedenom unutarnjem i vanjskom vrednovanju i slično).

- **prikupljena je i analizirana relevantna vanjska dokumentacija** koja se posredno ili neposredno odnosi na HKO i studijske programe (strategije, propisi, smjernice, metodologije)
- **prikupljeni su i analizirani podatci svake ustrojbene jedinice** (tablični prikazi na temelju frekvencija i matrice ishoda provjerom uz veću rezoluciju (odozdo prema gore)).

U ovom će se Izvješću najprije prikazati *metodološki okvir za analizu usklađenosti ishoda učenja i studijskih programa*. Zatim slijedi *analiza i prikaz trenutnog stanja* na FFOS te u konačnici *opće smjernice za bolju usklađenost ishoda učenja s izlaznim kompetencijama i u skladu s realnim potrebama društva*.

2. Povjerenstvo za unutarnju prosudbu

Sustav za osiguravanje i unapređivanje kvalitete predviđa različite mjere za osiguravanje kvalitete. Uz vanjsku prosudbu predviđeno je više internih mjera, uključujući i provedbu unutarnje prosudbe sustava za osiguravanje kvalitete. Provođenje unutarnje prosudbe predviđeno je i Priručnikom kvalitete 3.0 Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku (2015.).

Unutarnja prosudba sustava za osiguravanje kvalitete na Filozofskom fakultetu Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku (u dalnjem tekstu: Filozofski fakultet ili Fakultet) provodi se na temelju obveza utvrđenih Promijenjenim i dopunjениm izdanjem Strategije razvoja Filozofskoga fakulteta za razdoblje od 2016. do 2020. godine usvojenim na sjednici Fakultetskoga vijeća 19. listopada 2015.

Na temelju članka 23. Statuta Filozofskog fakulteta Osijek i Priručnika za osiguravanje i unapređivanje kvalitete obrazovanja i znanstveno-istraživačkog rada na Filozofskom fakultetu Osijek, dekanica prof. dr. sc. Loretana Farkaš 28. ožujka 2018. godine donijela je Odluku o imenovanju povjerenstva za provođenje unutarnje prosudbe sustava za osiguravanje kvalitete (KLASA: 602-04/18-04/36, URBROJ: 2158-83-07-18-1), kojom se članovima Povjerenstva za provođenje unutarnje prosudbe sustava za osiguravanje kvalitete u 2018. imenuju:

ESG Certifikat
sustava osiguranja
kvalitete u obrazovanju

1. Doc. dr. sc. Draženka Molnar, predsjednica, predstavnica nastavnika (Odsjek za engleski jezik i književnost)
2. Doc. dr. sc. Jasmina Tomašić Humer, zamjenica predsjednice, predstavnica nastavnika (Odsjek za psihologiju)
3. Dr. sc. Darko Lacović, član, polijedoktorand, predstavnik suradničkih zvanja (Odsjek za informacijske znanosti)
4. Ana Keglević, asistentica, članica, predstavnica suradničkih zvanja (Odsjek za njemački jezik i književnost)
5. Valerija Kitin, stručna referentica, članica, predstavnica administrativnog osoblja (Ured za studente)
6. Slavica Svalina, voditeljica Ureda za kadrovske, opće i administrativne poslove, članica, predstavnica administrativnog osoblja (Ured za kadrovske, opće i administrativne poslove)
7. Daniel Kutin, novinar Hrvatske radiotelevizije, član, predstavnik vanjskih dionika (Radio Osijek)
8. Petar Rudić, student III. godine preddiplomskog sveučilišnog studija Hrvatskog jezika i književnosti i povijesti, član, predstavnik studenata.

3. Postupak unutarnje prosudbe

Postupak unutarnje prosudbe uključuje definiranje ciljeva unutarnje prosudbe i zadataka Povjerenstva, analizu materijala i dokumentacije za prosudbu, utvrđivanje plana i programa unutarnje prosudbe te pisanje izvješća o unutarnjoj prosudbi sustava za osiguravanje kvalitete.

3.1. Ciljevi unutarnje prosudbe

Ciljevi su unutarnje prosudbe sustava za osiguravanje kvalitete na Filozofskome fakultetu sljedeći:

- utvrditi postojanje ishoda učenja pojedinih kolegija
- utvrditi postojanja ishoda učenja studijskih programa
- analizirati ishode učenja u odnosu na razine HKO-a
- provjeriti u kojoj mjeri ishodi pojedinih predmeta doprinose ishodima cijelog programa (matrice ishoda)

ESG Certifikat
sistava osiguranja
kvalitete u obrazovanju

- utvrditi vezu između ishoda učenja kao instrumenata kvalitete i sustava upravljanja kvalitetom te njihov utjecaj na razvoj kulture kvalitete i provedbu ciljeva definiranih Strategijom razvoja Fakulteta

3.2. Zadaci Povjerenstva

Iz postavljenih ciljeva unutarnje prosudbe proizlaze zadaci Povjerenstva za provođenje unutarnje prosudbe. Zadaci su Povjerenstva na temelju pregleda postojećih dokumenata te, po potrebi, nakon konzultacija s predstavnicima dionika (Uprave, Povjerenstva za unapređenje i osiguravanje kvalitete, nastavnika, studenata, administrativnog i tehničkog osoblja te vanjskih dionika) analizirati i ocijeniti međusobne usklađenosti razina kvalifikacije, ishoda programa i ishoda pojedinih kolegija, kao i njihovu učinkovitost.

Nakon provenoga postupka unutarnje prosudbe, Povjerenstvo izrađuje završno izvješće o unutarnjoj prosudbi sustava za osiguravanje i unapređenje kvalitete u kojem prikazuje trenutno stanje i predlaže mjere poboljšanja.

3.3. Materijali za prosudbu

Postupak unutarnje prosudbe temelji se na sljedećoj dokumentaciji:

- Promijenjeno i dopunjeno izdanje Strategije razvoja Filozofskoga fakulteta za razdoblje od 2016. do 2020. godine, listopad 2015.
- Priručnik za osiguravanje i praćenje kvalitete visokog obrazovanja na Filozofskome fakultetu u Osijeku, 3. izdanje, ožujak 2015.
- Pravilnik o ustroju i djelovanju sustava za osiguravanje kvalitete visokog obrazovanja na Filozofskom fakultetu (prosinac 2014.)
- Statut Filozofskoga fakulteta (9. srpnja 2014.)
- Priručnik kvalitete Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku (22. listopada 2018.)
- Zakon o osiguravanju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju RH (NN 45/09)
 - Pravilnik o dopusnici MZOS (2010)
- Zakon o Hrvatskom kvalifikacijskom okviru, 2013. i Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o HKO-u NN 22/13, 41/16, 64/18, dostupan na mrežnoj stranici:
<https://www.azvo.hr/hr/ured-enic-naric/hrvatski-kvalifikacijski-okvir-hko>
 - Pravilnik o registru HKO-a (NN 62/14)

ESG Certifikat
sustava osiguranja
kvalitete u obrazovanju

- Smjernice za usklađivanje studijskih programa sa standardima kvalifikacija i izradu novih studijskih programa usklađenih s Hrvatskim kvalifikacijskim okvirom, dostupan na mrežnoj stranici:
<http://www.kvalifikacije.hr/sites/default/files/documents-publications/2017-07/Smjernice%20za%20usklađivanje%20studijskih%20programa%20sa%20SK.pdf>
- Standardi i smjernice za osiguravanje kvalitete u Europskom prostoru visokog obrazovanja (ESG), dostupni na mrežnoj stranici:
<http://www.azvo.hr/index.php/hr/vrednovanja/postupci-vrednovanja-u-visokom-obrazovanju/audit-visokih-ucilista> (nova inačica, 14. - 15. svibnja 2015.)

3.4. Plan i program unutarnje prosudbe

Plan i program unutarnje prosudbe u 2018. godini obuhvaća aktivnosti kako slijedi:

- lipanj: upoznavanje s procesom i dokumentima o osiguravanju kvalitete i Smjernicama za usklađivanje studijskih programa sa standardima kvalifikacija i izradu novih studijskih programa usklađenih s Hrvatskim kvalifikacijskim okvirom
- lipanj: sastanak sa voditeljima ustrojbenih jedinica, upoznavanje sa temom i davanje smjernica za organiziranje prikupljanja podataka
- srpanj - rujan 2018.: prikupljanje podataka ustrojbenih jedinica
- listopad - studeni 2018.: analiza objedinjenih podataka
- siječanj 2019.: završno izvješće.

3.5. Izvješće o unutarnjoj prosudbi

Povjerenstvo za provedbu unutarnje prosudbe na svojim je sastancima dogovorilo navedeni program rada i plan aktivnosti, odredilo ciljeve i svrhu te metode rada. Dogovorena je raspodjela rada među članovima povjerenstva uz okvirne teme te su definirana pitanja namijenjena pojedinim skupinama dionika tijekom postupka unutarnje prosudbe.

Povjerenstvo je prikupilo i analiziralo relevantne dokumente te je po potrebi obavljalo konzultacije s različitim dionicicima. Potom je organiziran je sastanak s voditeljima ustrojbenih jedinica. Povjerenstvo je upoznalo voditelje s analizom i organizacijom provedbe te dalo upute za ispunjavanje dvije vrste tablica na razini pojedinačnih Odsjeka: Tablicu 1 - analiza ishoda

ESG Certifikat
sistava osiguranja
kvalitete u obrazovanju

učenja studijskog programa u odnosu na razine HKO-a (brojčano unositi razine prema opisnicama HKO-a) i Tablica 2 - analiza usklađenosti ishoda pojedinih kolegija i ishoda programa (u matrice unositi podatke tamo gdje poveznica postoji). Objedinjene podatke voditelji ustrojbenih jedinica vraćaju Povjerenstvu na daljnju analizu.

Sve su aktivnosti unutarnje prosudbe izvedene u skladu s planiranim. Izrađeno Izvješće temeljeno je na svim prikupljenim i analiziranim informacijama te je sadržavalo procjenu trenutnoga stanja prema Zakon o Hrvatskom kvalifikacijskom okviru RH, kao i zapažanja, prijedloge i preporuke za poboljšanje sustava osiguravanja i unapređivanja kvalitete.

4. Studijski program (kurikulum)

Osnovno polazište visokog obrazovanja u razvijenim zemljama zasniva se na nacionalnom kurikulumu, koji jasno postavlja načela, vrijednosti, ciljeve i ishode kojima teži njihov obrazovni sustav. Planiranje visokoškolskog sustava se uvijek izvodi na sljedećim razinama:

- Razina države – nacionalni kurikulum
- Razina fakulteta – kurikulum fakulteta
- Razina predmeta – predmetni kurikulum

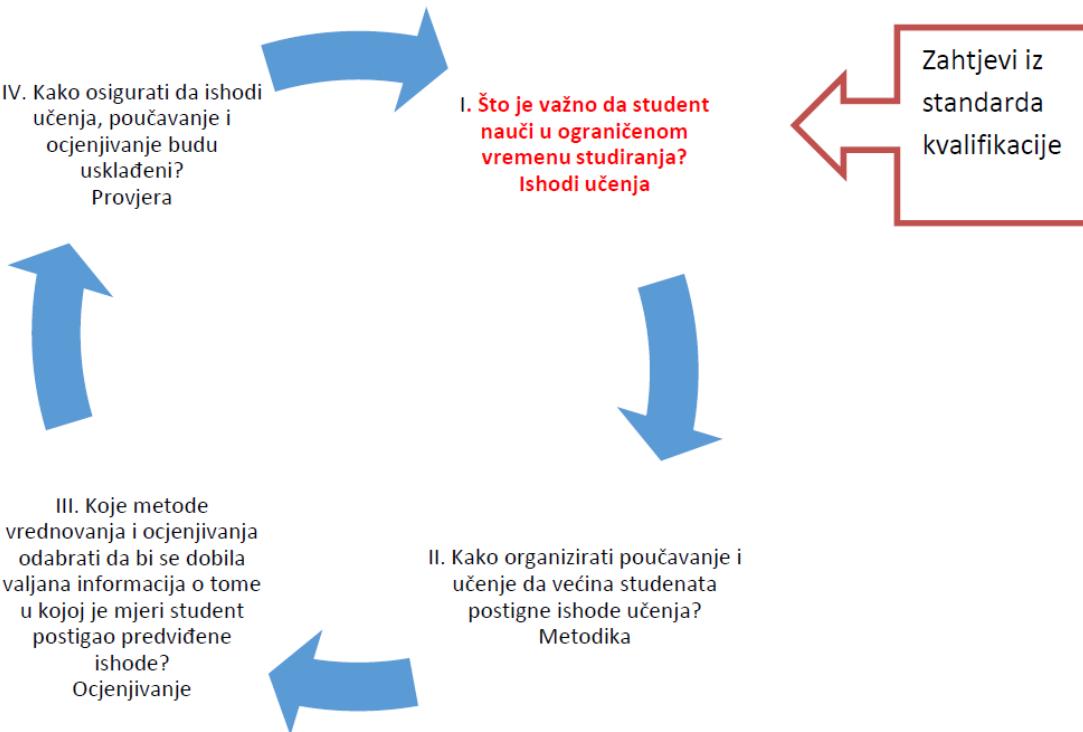
Pojam kurikuluma tumačimo kao cjelovit odgovor na sljedeća pitanja:

- Zašto se uči? – ishod učenja studijskog programa (ili grupe srodnih predmeta/modula/jednog predmeta grupe nastavnih sati koji predstavljaju neku cjelinu, ili jednog nastavnog sata).
- Što se uči? – sadržaj studijskog programa (ili grupe srodnih predmeta/modula/jednog predmeta, grupe nastavnih sati koji predstavljaju neku cjelinu, ili jednog nastavnog sata).
- Kako se uči? – opis postupaka koji osigurava studentu stjecanje potrebnih kompetencija. Ovo podrazumijeva metode poučavanja, odnos formalnog i neformalnog procesa učenja, način provjere usvojenih kompetencija, evaluaciju, ...

Ovaj pristup planiranja sustava obrazovanja nazivamo: **kurikulum temeljen na ishodima učenja (Privitak)**. Aktualne promjene koje uključuju uspostavu kurikuluma na temeljima ishoda učenja, učinkovit sustav osiguravanja kvalitete obrazovnih ishoda i povezanost sa sadašnjim i budućim potrebama tržišta rada iziskuju od visokih učilišta dodatne napore u provedbi nacionalnoga kvalifikacijskoga okvira. U tom kontekstu važno je izraditi standarde zanimanja i standarde kvalifikacija i međusobno ih povezati. Studijski programi usklađuju se

sa standardima kvalifikacija koji su opisani preko skupova ishoda učenja. Razvojni ciklus kurikuluma prikazan je na Slici 1., a istaknuta je i ulazna komponenta potreba tržišta rada koja dolazi iz standarda zanimanja, a preko standarda kvalifikacije.

Slika 1. Razvojni ciklus kurikuluma s ulaznom komponentom potreba tržišta rada koja dolazi iz standarda zanimanja preko standarda kvalifikacije (preuzeto iz Divjak & Begićević Ređep,

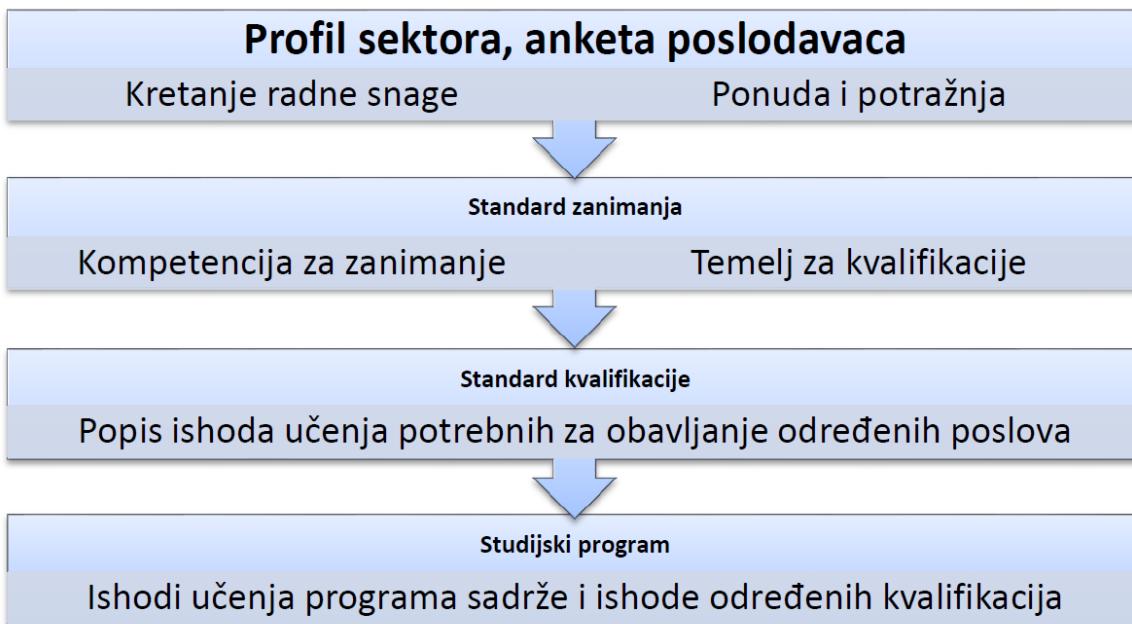
2016.)

Pojedini **koraci u razvoju kurikuluma** provode se ciklički jer se u dogovorenim vremenskim intervalima provjerava konzistentnost čitavoga procesa:

- Ispitivanje potreba – poveznica na standard zanimanja i standard kvalifikacije
- Određivanje ciljeva programa, ishoda učenja, paradigmi poučavanja
- Odabir sadržaja poučavanja
- Oblikovanje predmeta uz konstruktivno poravnjanje
- Odabir metoda poučavanja i potpora (oprema, e-učenje)
- Odabir metoda vrednovanja i opterećenja studenata (ECTS)
- Odabir metoda evaluacije postizanja ishoda učenja te zadovoljstva studenata, nastavnika i ostalih.

4.1. Smjernice razvoja studijskoga programa na temelju standarda kvalifikacije

Hrvatski kvalifikacijski okvir (HKO) je reformski instrument kojim se uređuje cijelokupni sustav kvalifikacija na svim obrazovnim razinama u Republici Hrvatskoj kroz standarde kvalifikacija temeljene na ishodima učenja i uskladene s potrebama tržišta rada, pojedinca i društva u cjelini. Sukladno tomu, proces razvoja studijskoga programa kojemu je cilj povezivanje sa standardom kvalifikacije kreće od profila sektora do implementacije zahtjeva tržišta rada. Prikaz je dan na Slici 2.

Slika 2. Proces razvoja studijskog programa

U središtu su HKO-a **ishodi učenja** (vidi Privitak 1.) odnosno, **kompetencije** koje je osoba stekla učenjem i dokazala nakon postupka učenja, pri čemu sam postupak učenja nije ključan budući da je ishod učenja provjeren. Uzimajući u obzir opisnice iz Zakona o Hrvatskome kvalifikacijskom okviru koje se temelje na Dublinskim opisnicama, Slika 3. nudi i alternativni pristup razvoju studijskog programa. Naglasak je pritom na učinkovito postavljenim specifičnim ishodima i osiguranju njihove provjere.

Opći ishodi učenja opisuju akademsku razinu
Opisnice iz Zakona o HKO-u i ključne kompetencije

Specifični ishodi učenja za neko područje ili kombinaciju područja
Standard kvalifikacije

Specifični ishodi učenja za određeni **studijski program**, za neko područje ili kombinaciju područja, uključujući i specifične zahtjeve ciljnih zanimanja

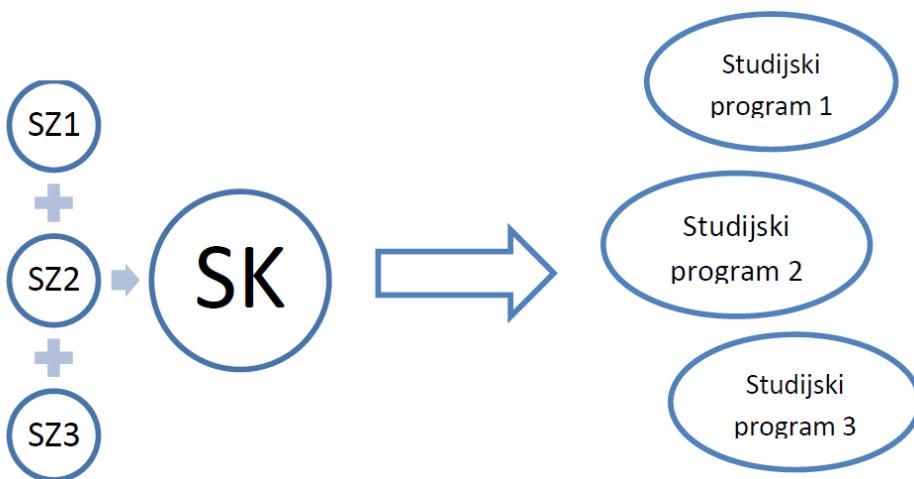
Specifični ishodi učenja predmeta koji uključuju i kriterije za praćenje i ocjenjivanje studenta

Slika 3. Hjерархијски приказ исхода учења

4.2. Povezivanje standarda kvalifikacija, standarda zanimanja i studijskih programa

U praksi se pojavljuju različite kombinacije povezivanja standarda kvalifikacija sa standardima zanimanja te studijskih programa sa standardima kvalifikacija. Iz Slike 4. razvidno je da pojedini standard kvalifikacije (SK) obično "pokriva" nekoliko standarda zanimanja (SZ).

Međutim, najčešća je situacija da određeni studijski program realizira jedan standard kvalifikacije. U iznimnim slučajevima moguće je jedan studijski program povezati s dvama standardima kvalifikacija.

Slika 4. Povezivanje standarda kvalifikacije i standarda zanimanja te studijskoga programa i standarda kvalifikacije prema HKO-u.

ESG Certifikat
sistava osiguranja
kvalitete u obrazovanju

Svakoj kvalifikaciji stečenoj u Republici Hrvatskoj mjesto je određeno prema razini koju imaju skupovi ishoda učenja koji pripadaju toj kvalifikaciji. Smještanje kvalifikacija na određenu razinu omogućuje da se kvalifikacije mogu uspoređivati i povezivati.

Osim međuodnosa kvalifikacija stečenih u Hrvatskoj, postavljanje kvalifikacije na određenu razinu HKO-a omogućava povezivanje razina kvalifikacija stečenih u Republici Hrvatskoj s razinama Europskog kvalifikacijskog okvira (EQF) i Kvalifikacijskog okvira Europskog prostora visokog obrazovanja (QF-EHEA) što omogućava prepoznatljivost kvalifikacija stečenih u Republici Hrvatskoj na hrvatskom i europskom tržištu rada.

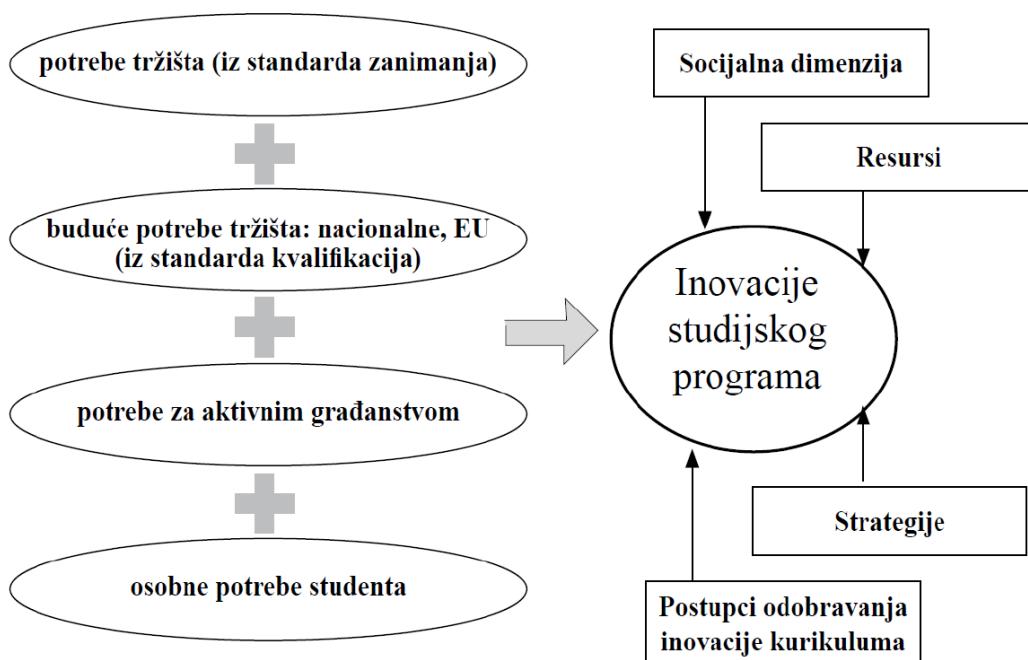
Prema zakonskoj odredbi iz čl. 7. Zakona o HKO-u uspostavlja se deset razina cjelovitih kvalifikacija: 1; 2; 3; 4.1, 4.2; 5; 6; 7; 8.1, 8.2. i određuju minimalni uvjeti za stjecanje i pristupanje cjelovitim kvalifikacijama koje treba ispuniti da bi kvalifikacija mogla biti upisana u Registar HKO-a. Prema Zakonu o osiguravanju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju, općih ishoda učenja na razini studijskoga programa obično ima od 10 do 30. Kod preddiplomskoga studija (180 ECTS-a) obično imamo 15 do 20 skupova ishoda učenja na razini programa, što bi po broju moglo odgovarati obveznim skupovima ishoda učenja iz standarda kvalifikacije. Valja napomenuti da složenost sadržaja određenog studijskog programa ne znači nužno i veći broj skupova ishod učenja. Relevantne opisnice razine ishoda učenja na visokim učilištima su razine 6, 7 i 8 (vidi Pravitak 2.). Vodeći računa o skupovima ishoda učenja, broju ishoda učenja te obujmu i profilu ECTS bodova, Smjernice za usklađivanje studijskih programa sa standardima kvalifikacija HKO-a iz 2016. nude sljedeće preporučene vrijednosti za razinu 6. i 7. (Slika 5.)

<i>1 skup ishoda učenja = 3 - 6 ECTS-a (iznimke moguće 1 - 10 ECTS-a, a više za specifične kompleksne skupove)</i>	
<i>Razina 6.: 60% - udio obveznih skupova ishoda učenja na razini 6</i>	
<i>1 SK veže se na 1 – 3 SZ</i>	<i>- 30 – 40 skupova ishoda učenja ukupno</i>
<i>1 studijski program za 1 SK</i>	<i>- 15 – 25 obveznih skupova ishoda učenja</i>
<i>1 studijski program za 2 SK</i>	<i>Razina 7.: 50% - udio obveznih skupova ishoda učenja na razini 7</i>
	<i>- 10 – 20 izbornih skupova ishoda učenja</i>
	<i>- 20 – 30 skupova ishoda učenja ukupno</i>
	<i>- 10 – 15 obveznih ishoda učenja</i>
	<i>- 10 – 15 izbornih ishoda učenja</i>
<i>U jednom skupu ishoda učenja prosječno 4 - 6 ishoda učenja</i>	

Slika 5. Preporučene vrijednosti za razinu 6. i razinu 7. (preuzeto iz Smjernica za usklađivanje studijskih programa sa standardima kvalifikacija HKO-a, 2016.)

PG Certifikat
sistava osiguranja
kvalitete u obrazovanju

Sukladno potrebama tržišta rada u Hrvatskoj i utjecaju suvremene tehnologije te povećane socijalne mobilnosti, zadaća je svih visokih učilišta sustavno analizirati projekcije budućih potreba tržišta rada povezanih s osnovnom temom studijskoga programa koji se uvodi ili se želi uvesti. Na Slici 6. preuzetoj iz (Divjak & Begićević Ređep, 2016.) prikazani su ulazni elementi koji mogu utjecati na potrebu inovacije studijskih programa.

Slika 6. Ulagani elementi za inovacije studijskih programa

5. Rezultati unutarnje prosudbe sustava za osiguravanje i unapređivanje kvalitete

Rezultati provedenoga postupka unutarnje prosudbe sustava za osiguravanje kvalitete analizirani su i predstavljeni sukladno Zakonu o Hrvatskome kvalifikacijskom okviru (NN, br. 22/13, 41/16 – Odluka USRH) i pratećeg Pravilnika o Registru HKO-a (NN, br. 62/2014). Procjena sustava za osiguravanje kvalitete provedena je na temelju relevantnih dokumenata Fakulteta i MZOS-a te analizom matrica ishode i pripadajućih razina HKO-a. Analiza podataka uključuje izračunavanje udjela pojedinih razina HKO-a u ukupnom broju ishoda učenja na temelju frekvencija te deskriptivnu analizu usklađenosti matrica ishoda za svaku ustrojbenu jedinicu. Za provjeru usklađenosti ishoda studijskih programa i ishoda pojedinih predmeta primijenili smo provjeru uz veću rezoluciju (odozdo prema gore). Ovakva tablica (Slika 7.) većih je dimenzija i nudi bolju kvalitetu informacija uz jasnije veze između pojedinačnih ishoda učenja.

ISHODI UČENJA KOLEGIJA	ISHODI UČENJA PROGRAMA														
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
A			x	x			x				x				x
B			x	x	x			x	x						x
C	x	x						x		x			x	x	
D	x	x	x			x		x			x		x		x
E														x	
F			x	x	x			x	x						x
G	x	x						x		x	x		x	x	
H															
Ukupno	3	3	4	3	2	1	1	5	2	2	3	0	1	3	6

Slika 7. Matrica ishoda učenja programa i ishoda kolegija

Mogući problemi:

- neki ishodi na razini programa ne ostvaruju se niti u jednom kolegiju
- neki kolegiji ostvaruju ishode kojih nema u nadređenim ishodima na razini programa
- neki ishodi programa su previše, a neki premalo pokriveni ishodima kolegija

Trenutno stanje po ustrojbenim jedinicama

Preddiplomski studij psihologije

Obavezni skupovi ishoda programa N=25.

Pojedini skupovi ishoda programa zastupljeni su kao ishodi učenja kolegija različito puta od npr. minimalno N=13 puta (npr. *razumjeti i primijeniti adekvatne metodološke pristupe na tržištu rada*) i N=17 puta ("razumjeti i primijeniti statističke programe na računalu"), do onih koji su zastupljeni preko 200 puta, npr. N=304 (*samostalno prosuđivati i zaključivati*) i N=252 (*pratiti stručnu literaturu na hrvatskom i stranom jeziku*). Utvrđeno je da su svi ishodi učenja iz obveznih skupova ishoda učenja pokriveni u predmetima i drugim studentskim obveznim aktivnostima u studijskome programu.

Diplomski studij psihologije

Obavezni skupovi ishoda programa N=21

Pojedini skupovi ishoda programa zastupljeni su kao ishodi učenja kolegija različito puta od npr. minimalno N=13 (*definirati optimalne fizičke i psihološke uvjete rada na određenom radnom mjestu*), N=15 puta (*osmisiliti i planirati procese organizacijskih promjena koje predstavljaju podršku posebnim strategijama poduzeća*) i N= 18 puta (*definirati kriterije radne uspješnosti za pojedina radna mjesta i konstruirati instrumente za procjenu radne uspješnosti, razumjeti i primijeniti procesni pristup upravljanja ljudskim resursima*), do onih koji su zastupljeni preko 100 puta npr. N=108 (*razvijati vještine učenja potrebne za cjeloživotno učenje*), N= 111 (*primijeniti stečena znanja i vještine pri polaganju stručnog ispita i upisa specijalističkog i poslijediplomskog studija*), N=116 (*primijeniti stečena znanja i vještine pri polaganju stručnog ispita i upisa specijalističkog i poslijediplomskog studija*), N=117 (*uspješno komunicirati s kolegama iz struke na stručnim seminarima o unaprjeđenju znanja i vještina radi poboljšanja kvalitete rada*), N=121 (*samostalno trajno usavršavati stečena znanja i vještine sukladno potrebama radnog mjeseta*), N=148 (*pratiti stručnu literaturu na hrvatskom i stranom jeziku*) N=152 (*primijeniti stečeno znanje i vještine u nastavku obrazovanja na poslijediplomskim društvenim i interdisciplinarnim studijima*).

Nije utvrđeno da skupovi ishoda programa nisu zastupljeni putem niti jednog ishoda učenja.

Ishod učenja *iskazati odgovornost prema sadržaju kolegija i obvezama* (kolegij: Multivarijatne metode II nije uključen niti u jedan ishod programa), *objasniti procedure i instrumente intervjuiranja DUPLO* (kolegij: Dječja i adolescentna forenzična psihologija i kolegij: Suvremena filozofija seksualnosti) nije povezan s ishodima programa.

ESG Certifikat
sistava osiguranja
kvalitete u obrazovanju

Preddiplomski studij pedagogije

Obavezni skupovi ishoda programa N=98. Od toga je većina njih, tj. 98% na razini 7.

Pojedini skupovi ishoda programa zastupljeni su kao ishodi učenja kolegija različito puta. Tako neki ishodi programa nisu ostvareni putem niti jednog ishoda kolegija (npr. *vrednovati stručni rad i ulogu odgajatelja i ravnatelja prije i nakon izgradnje demokratskog društva i usporediti sadržaje i oblike odgojnog i obrazovnog rada konkretnih domova koje su upoznali tijekom terenske nastave*). Nadalje, veliki broj ishoda programa zastupljeni su u manje od 5 ishoda kolegija (npr. *opisati predmet sociologije odgoja i obrazovanja* - 1 ishod kolegija; *imenovati grane pedagogije i temeljne odrednice pojmovno-kategorijalnog aparata pedagogijske znanosti i kreirati anketne upitnike kao instrumente sumativne evaluacije pedagoškog rada u domu* - 2 ishoda; *prikazati osnovne postavke povjesnih i alternativnih modela škole* - 4 ishoda kolegija; *opisati predmet sociologije odgoja i obrazovanja, prikazati osnovne postavke povjesnih i alternativnih modela škole* - 5 ishoda kolegija).

Ishodi programa koji su najzastupljeniji i u pojedinim ishodima kolegija su npr. *kreirati anketne upitnike kao instrumente sumativne evaluacije pedagoškog rada u domu* (101 ishod kolegija) i *pratiti stručnu literaturu na hrvatskom i stranom jeziku* (91 ishod kolegija).

Što se tiče ishoda kolegija koji ne pokrivaju niti jedan od ishoda programa ima ih dosta, tako npr. ishodi kolegija Tjelesna i zdravstvena kultura 1–4, Odgoj za demokraciju, Kritička pedagogija, i Njemački za humanističke i društvene znanosti V nisu uključeni niti u jedan ishod programa, dok kolegiji: Opća povijest pedagogije, Uvod u metodologiju istraživanja, Metodologija pedagoških istraživanja, Engleski za humanističke i društvene znanosti IV, Obrazovanje i društvo, Kultura suvremene škole imaju barem jedan ishod kolegija koji nije povezan niti s jednim ishodom programa.

ESG Certifikat
sustava osiguranja
kvalitete u obrazovanju

Obavezni skupovi ishoda programa N=45. Od toga je većina njih, tj. 61% na razini 6.

Pojedini skupovi ishoda programa zastupljeni su kao ishodi učenja kolegija različito puta. Neki ishodi programa ostvareni su putem jednog ishoda kolegija (npr. *imenovati temeljne pojmove socijalne pedagogije, opisivati povijesni razvoj socijalne pedagogije kao znanstvene discipline, opisivati osnovne teorijske pravce utemeljenja socijalne pedagogije, imenovati značajke poremećaja u ponašanju djece predškolske, mlađe školske dobi te adolescenata, oblikovati jednostavnije oblike stručnoga usavršavanja u odgojnoj i obrazovnoj ustanovi*).

Ishodi programa koji su najzastupljeniji i u pojedinim ishodima kolegija su npr. *pratiti stručnu literaturu na hrvatskom i stranom jeziku* (30 ishoda kolegija) te *razumjeti suradničke, timske i partnerske odnose sudionika školskoga kurikuluma i ulogu pedagoga u njihovoј izgradnji* (24 ishoda kolegija).

Analiza utvrđuje dva kolegija koji ne pokrivaju niti jedan od ishoda programa, npr. ishodi kolegija Medijska pedagogija, Pedagoška antropologija nisu uključeni niti u jedan ishod programa.

Kolegiji Metodika rada pedagoga II, Odgoj i obrazovanje na daljinu barem jedan ishod kolegija koji nije povezan niti s jednim ishodom programa.

Preddiplomski studij engleskog jezika

"razina 6" 19

"razina 7" 3

Obavezni skupovi ishoda programa N=26.

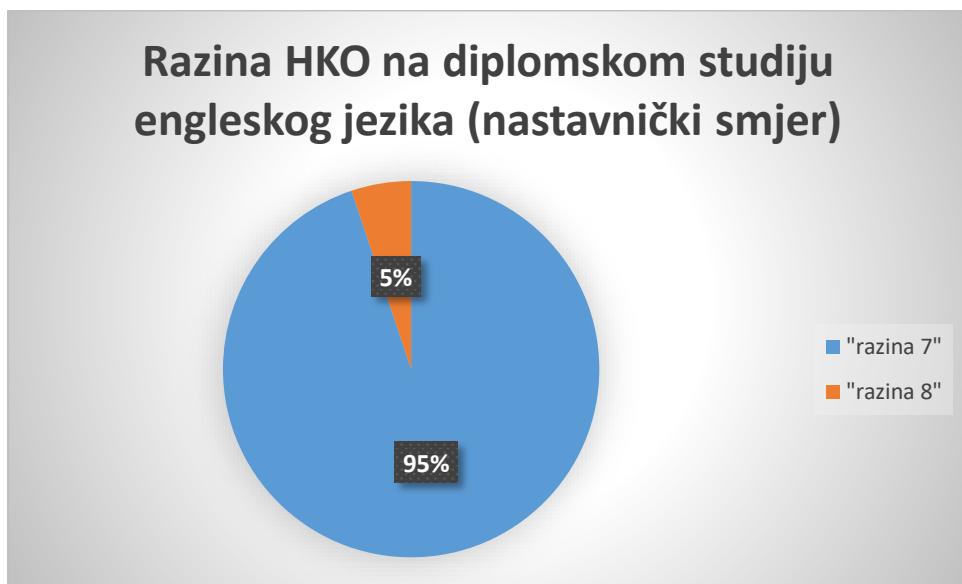
Pojedini skupovi ishoda programa zastupljeni su kao ishodi učenja kolegija različito puta od npr. minimalno N=7 puta (npr. obavezni ishod programa *primjenjivati osnovne principe razvoja karijere*) i npr. N=10 puta (*primjenjivati vještine cjeloživotnog učenja*) do onih koji su zastupljeni preko 50 puta npr. N=76 (*u pisanom i usmenom izražavanju i prevodenju pravilno i primjereno situacijskom kontekstu (sugovornik, tema, razina formalnosti) primjenjivati vokabular i gramatičke strukture engleskoga jezika; u javnom usmenom izražavanju na engleskom jeziku, uz navedeno, demonstrirati i prezentacijske vještine, kao i svijest o značaju neverbalne komunikacije*) N=89 (*pisanom i usmenom izražavanju i prevodenju pravilno i primjereno situacijskom kontekstu (sugovornik, tema, razina formalnosti) primjenjivati vokabular i gramatičke strukture engleskoga jezika; u javnom usmenom izražavanju na engleskom jeziku, uz navedeno, demonstrirati i prezentacijske vještine, kao i svijest o značaju neverbalne komunikacije*).

Svi su ishodi učenja iz obveznih skupova ishoda učenja pokriveni u predmetima i drugim studentskim obveznim aktivnostima u studijskome programu.

ESG Certifikat
sistava osiguranja
kvalitete u obrazovanju

Diplomski studij engleskog jezika (nastavnički smjer)

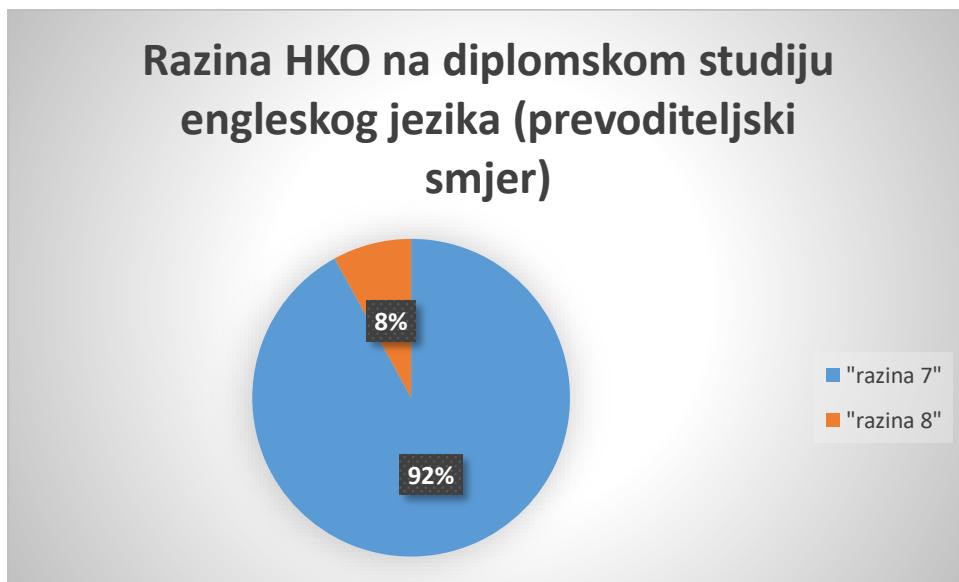

"razina 7"	37
"razina 8"	2

Obavezni skupovi ishoda programa N=42.

Pojedini skupovi ishoda programa zastupljeni su kao ishodi učenja kolegija različito puta od npr. minimalno N=0 puta (npr. *opisati i usporediti metode učenja i poučavanja stranih jezika kroz povijest, razumjeti temeljna i praktična znanja iz metodike nastave hrvatskoga jezika i nastave književnosti utemeljena na suvremenim spoznajama o učenju koje su rezultat znanstvenih istraživanja interdisciplinarnoga karaktera (lingvističkih, psiholingvističkih, sociolinguističkih i pedagoških, razumjeti i primijeniti etička načela i norme u procesu poučavanja i istraživanja, pratiti stručnu literaturu, primjenjivati osnovne principe planiranja vlastitoga napredovanja u struci) do onih koji su zastupljeni preko 10 puta npr. N=15 (razumjeti znanja o jezičnim, književnim i metodičkim sadržajima odabriom ponuđenih izbornih kolegija prema vlastitom interesu, samostalno odabrati, izraditi i primijeniti nastavna sredstva i informatičke i komunikacijske tehnologije u nastavi engleskoga kao stranoga jezika).*

Diplomski studij engleskog jezika (prevoditeljski smjer)

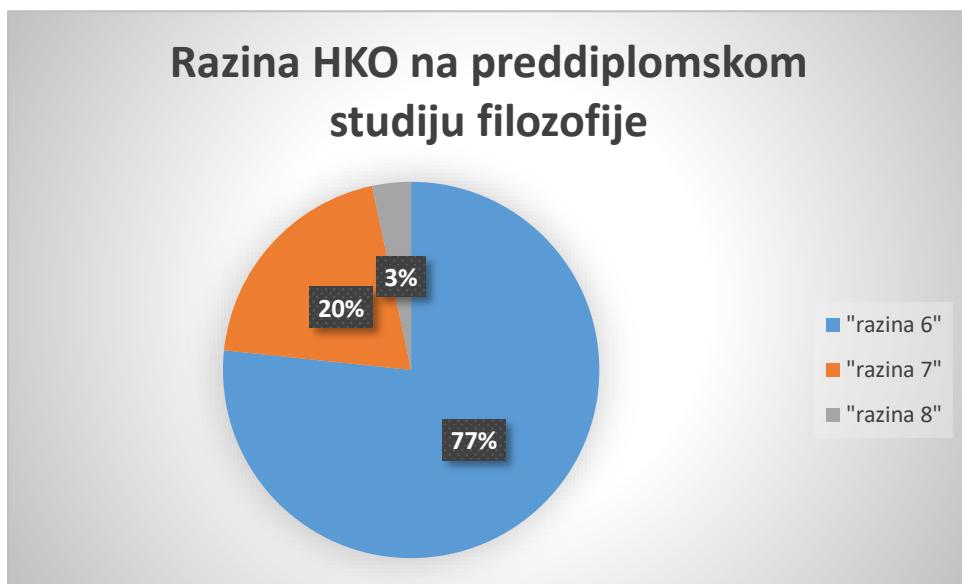

"razina 7"	23
"razina 8"	2

Obavezni skupovi ishoda programa N=26.

Pojedini skupovi ishoda programa zastupljeni su kao ishodi učenja kolegija različito puta od npr. minimalno N=0 puta (npr. obavezni ishod programa *primjenjivati suvremene informacijske i komunikacijske tehnologije i alate u procesu pismenog i pri pripremi za usmeno prevodenje*) i npr. N=4 puta (*primijeniti književno-znanstvena znanja u interpretaciji i procesu prevodenja književnoga djela*) do onih koji su zastupljeni preko 30 puta npr. N=32 (*primijeniti književno-znanstvena znanja u interpretaciji i procesu prevodenja književnoga djela*) N=38 (*primjenjivati specifične vještine i tehnike različitih specijalističkih vrsta prevodenja: književnog, znanstvenog i tehničkog, konsekutivnog, simultanog, prevodenje tekstova pravne i ekonomski struke, kao i prevodenja u medijima, primjenjivati specifične vještine i tehnike različitih specijalističkih vrsta prevodenja: književnog, znanstvenog i tehničkog, konsekutivnog, simultanog, prevodenje tekstova pravne i ekonomski struke, kao i prevodenja u medijima*).

Preddiplomski studij filozofije

"razina 6"	23
"razina 7"	6
"razina 8"	1

Obavezni skupovi ishoda programa N=32.

Pojedini skupovi ishoda programa zastupljeni su kao ishodi učenja kolegija različito puta od npr. minimalno N=0 puta (npr. *znati čitati i pisati (rukopisom i strojopisom) grčki alfabet, te s razumijevanjem pristupati odabranim klasičnim grčkim tekstovima*) i npr. N= 1 puta (*objasniti pojam ljepote u horizontu Estetike, objasniti epohalnu važnost Platona, povjesno i problemski, kao i mogućnost primjene njegovih centralnih pojmoveva (idea, ousia, dialektika, dialogos, eros, polis, psyche, polis, ariste politeia) u suvremenost, upoznati se s temeljnim pojmovima i poviješću hermeneutike*), do onih koji su zastupljeni preko 40 puta npr. N=48 (*steći osnovna znanja iz povijesti filozofije, filozofije politike, logike, gnoseologije, ontologije, estetike, hermeneutike, filozofije prirode, etike te novovjekovne filozofije i filozofije umjetnosti*).

Diplomski studij filozofije

"razina 7"	17
"razina 8"	1

Obavezni skupovi ishoda programa N=18.

Pojedini skupovi ishoda programa zastupljeni su kao ishodi učenja kolegija različito puta od npr. minimalno N=3 puta (npr. *upoznati i razumjeti značenje fenomena jezika u kolokvijalnom i filozofiskom kontekstu te usporediti što znači jezik u lingvističkom, logičkom i filozofiskom smislu*) i npr. N= 4 puta (*upoznati i razumjeti značenje fenomena jezika u kolokvijalnom i filozofiskom kontekstu te usporediti što znači jezik u lingvističkom, logičkom i filozofiskom smislu, upoznati osnove mišljenja 20-stoljetnih filozofijskih antropologa: Gehlena, Plessnera, Schelera*), do onih koji su zastupljeni preko 30 puta npr. N=31 (*osposobiti se za rad na filozofijskim, te drugim društveno-humanističkim institutima i institucijama*), N=38 (*primijeniti znanje službeno odobrenih kurikuluma filozofske grupe predmeta, osmisliti i organizirati filozofska istraživanja te njima rukovoditi*). Nije utvrđeno da skupovi ishoda programa nisu zastupljeni putem niti jednog ishoda učenja.

Preddiplomski studij mađarskog jezika

"razina 6"	2
"razina 7"	2
"razina 8"	6

Obavezni skupovi ishoda programa N=10.

Pojedini skupovi ishoda programa zastupljeni su kao ishodi učenja kolegija različito puta od npr. minimalno N=13 puta (npr. obavezni ishod programa *sposobnost prevodenja tekstova s hrvatskog na mađarski jezik i obrnuto: cilj je kolegija prevoditeljske tematike upoznati studente s osnovnim tehnikama prevodenja. Prijevodne vježbe daju uvod u prevodenje tekstova različitih žanrova i sadržaja s posebnim naglaskom na stručnim tekstovima, a ujedno su i dobra vježba za razvijanje jezičnih kompetencija*), do onih koji su zastupljeni preko 140 puta npr. N= 141 (*poznavanje mađarskog jezičnog standarda: tom aspektu jezične kompetencije pridonose obvezni kolegiji iz zajedničkog sadržajnog dijela* (kolegiji: Fonetika i fonologija mađarskog jezika, Morfologija mađarskog jezika 1 i 2, Sintaksa mađarskog jezika 1 i 2), obvezni kolegiji iz pojedinih modula (npr. Jezične vježbe iz mađarskog jezika 1-6, Jezično izražavanje 1-4), ali i izborni kolegiji (npr. Leksikologija)), N=166 (*komunikacijsku jezičnu kompetenciju na razini B1-B2 prema ZEROJ-u u mađarskom jeziku, studenti oba profila razvijaju i usavršavaju jezična znanja i komunikacijske jezične vještine kroz razne zajedničke kolegije kao i kolegije prilagođene njihovim jezičnim predznanjima*). Nije utvrđeno da skupovi ishoda programa nisu zastupljeni putem niti jednog ishoda učenja.

ESG Certifikat
sistava osiguranja
kvalitete u obrazovanju

Diplomski studij mađarskog jezika

"razina 6"	4
"razina 7"	2
"razina 8"	5

Obavezni skupovi ishoda programa N=11.

Pojedini skupovi ishoda programa zastupljeni su kao ishodi učenja kolegija različito puta od npr. minimalno N=9 puta (npr. obavezni ishod programa *sposobnost posredovanja pri organizaciji kulturnih manifestacija (obljetnica, književnih susreta itd.)*), do onih koji su zastupljeni preko 40 puta npr. N=41 (*sposobnost integriranja znanja za rješavanje problema u multidisciplinarnim oblastima unutar komunikacijske znanosti i translatologije*), N=51 (*posjedovanje multidisciplinarnog znanja u oblastima opće i stručne komunikacije*). Nije utvrđeno da skupovi ishoda programa nisu zastupljeni putem niti jednog ishoda učenja.

Preddiplomski studij sociologije

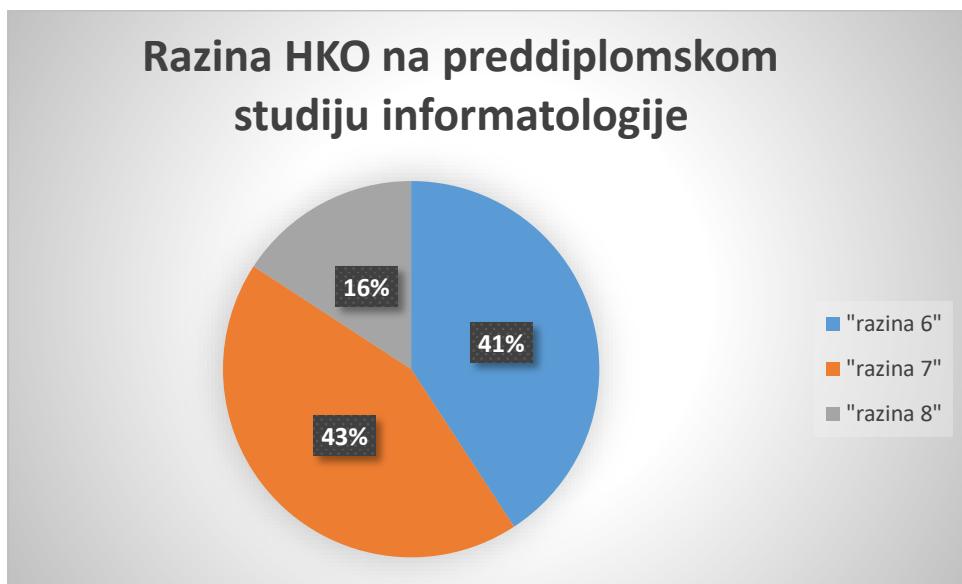

"razina 6"	9
"razina 7"	2

Obavezni skupovi ishoda programa N=11.

Pojedini skupovi ishoda programa zastupljeni su kao ishodi učenja kolegija različito puta od npr. minimalno N=12 puta (npr. *raspravljati o konstituiranju države i mehanizmima njenog očuvanja*) i npr. N= 13 puta (*koristiti pojmove socijalne psihologije i povijesti filozofije*) do onih koji su zastupljeni preko 60 puta npr. N=65 (*koristiti pojmove socijalne psihologije i povijesti filozofije*) N=89 (*objasniti klasične i suvremene socioološke teorije*). Nije utvrđeno da skupovi ishoda programa nisu zastupljeni putem niti jednog ishoda učenja.

Preddiplomski studij informatologije

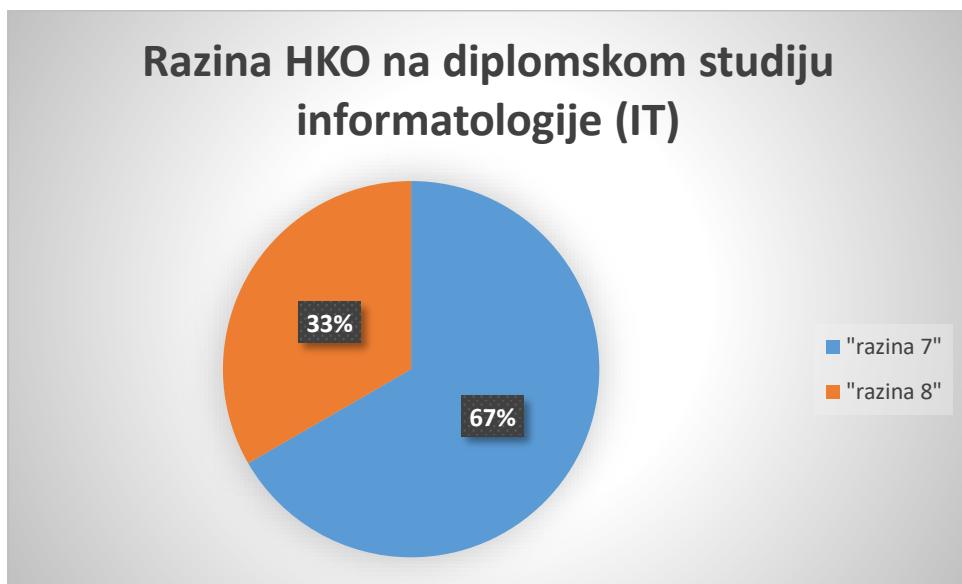

"razina 6"	31
"razina 7"	33
"razina 8"	12

Obavezni skupovi ishoda programa N=76.

Pojedini skupovi ishoda programa zastupljeni su kao ishodi učenja kolegija različito puta od npr. minimalno N=0 puta (npr. *razumjeti osnovne principe programiranja proceduralnim programskim jezicima, poznavati osnovne književne žanrove i predstavnike*), do 30 puta npr. N=35 (*sudjelovati u analizi, odabiru i prezentaciji znanja i informacije*) .

Diplomski studij informatologije (IT)

"Obavezni skupovi ishoda programa N=15.

Pojedini skupovi ishoda programa zastupljeni su kao ishodi učenja kolegija različito puta od npr. minimalno N=0 puta (npr. *obavljati aktivnosti marketinga putem društvenih medija*) i npr. N= 1 puta (*izrađivati korisničku dokumentaciju*) do onih koji su zastupljeni preko 20 puta npr. N=24 (*odabirati i primjenjivati optimalni dizajn predloška tehnološkog rješenja kao i prikladne metodologije razvoja*) i N=26 (*projektirati informacijske sustave, definirati rješenja korištenjem prikladnih tehnologija*).

Diplomski studij **informatologije** (nakladništvo)

Svi ishodi, njih 12, je na razini 8.

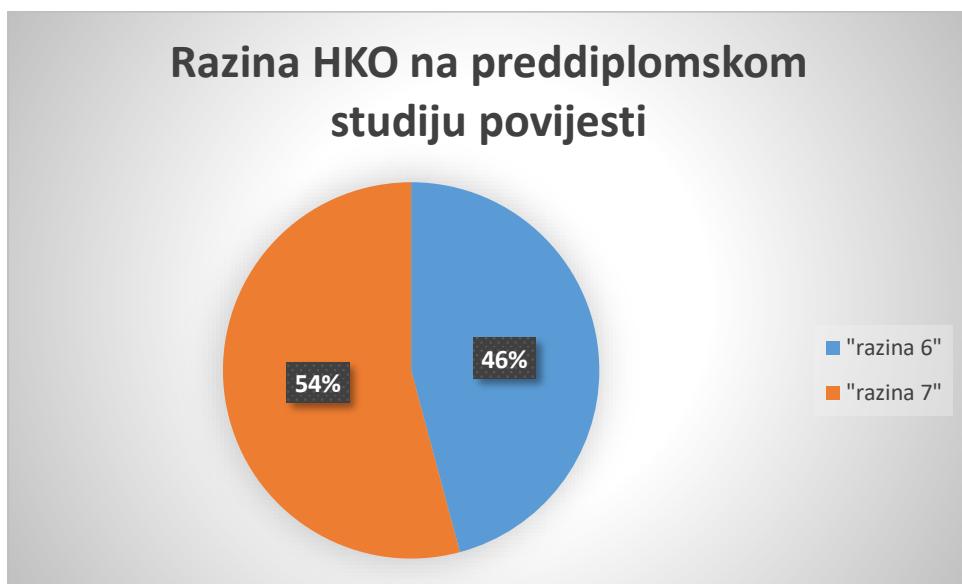
Obavezni skupovi ishoda programa N=12.

Pojedini skupovi ishoda programa zastupljeni su kao ishodi učenja kolegija različito puta od npr. minimalno N=2 puta (npr. *izbor, kontaktiranje, angažiranje ili prihvatanje autora i autorskih rukopisa, procjena kulturne i znanstvene vrijednosti autorskog djela uz pomoć recenzentata i ostalih stručnjaka*). Neki se pojavljuju u više od 20 puta npr. N=21 (*korištenje novih tehnologija s ciljem smanjivanja troškova proizvodnje, razvijanje novih marketinških tehnik s ciljem korištenja "digitalnih komunikacijskih kanala"*) N= 24 (*kontekstualiziranje specifičnih nakladničkih proizvoda i primjena adekvatnih postupaka oblikovanja, distribucije i marketinga*).

Nije utvrđeno da skupovi ishoda programa nisu zastupljeni putem niti jednog ishoda učenja.

Dakle, svi ishodi učenja iz obveznih skupova ishoda učenja pokriveni u predmetima i drugim studentskim obveznim aktivnostima u studijskome programu.

Preddiplomski studij povijesti

"razina 6"	11
"razina 7"	13

Obavezni skupovi ishoda programa N=23.

Utvrđeno da skupovi ishoda programa nisu zastupljeni putem niti jednog ishoda učenja za ukupno tri ishoda programa npr.: *razumjeti i primijeniti vještine učenja potrebne za cjeloživotno učenje i nastavak obrazovanja na diplomskom studiju, razumjeti i primijeniti osnovne principe planiranja i razvoja karijere u struci i vlastitih poduzetničkih poduhvata, uključujući i sposobnost komunikacije o struci na stranom jeziku*. Pojedini skupovi ishoda programa zastupljeni su kao ishodi učenja preko 40 puta, npr. N=46 (*razumjeti stanje i trendove povijesnih tijekova, razumjeti njihov utjecaj na pojedinca, organizaciju i društvo, te procijeniti njihovu primjenjivost u zadanim kontekstima*)

Diplomski studij povijesti

"razina 6"

8

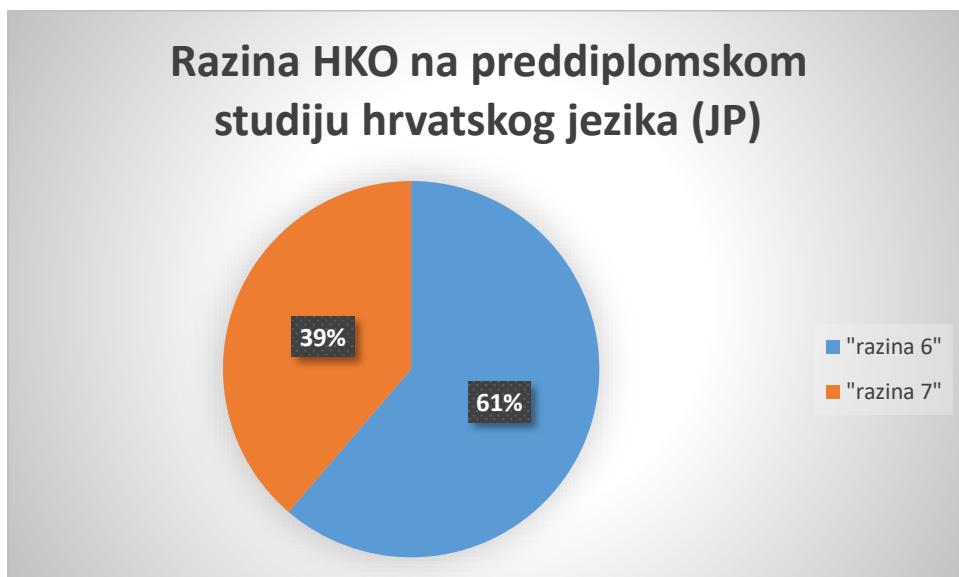
"razina 7"

14

Obavezni skupovi ishoda programa N=22.

Utvrđeno je da skupovi ishoda programa nisu zastupljeni putem niti jednog ishoda učenja za ishod razumjeti i primijeniti osnovne principe planiranja i razvoja karijere u struci i vlastitim poduzetničkim poduhvata. Pojedini skupovi ishoda programa zastupljeni su kao ishodi učenja kolegija različito puta od npr. minimalno N=2 puta (npr. *razumjeti i primijeniti vještine učenja potrebne za cjeloživotno učenje i nastavak obrazovanja na poslijediplomskome doktorskom studiju povijesti*) do onih koji su zastupljeni preko 50 puta npr. N=65 (*razumjeti stanje i trendove povijesnih tijekova, razumjeti njihov utjecaj na pojedinca, organizaciju i društvo, te procijeniti njihovu primjenjivost u zadatom kontekstu*), N=61 (*razumjeti povijesne procese i primijeniti stečeno znanje u svakodnevnom radu*).

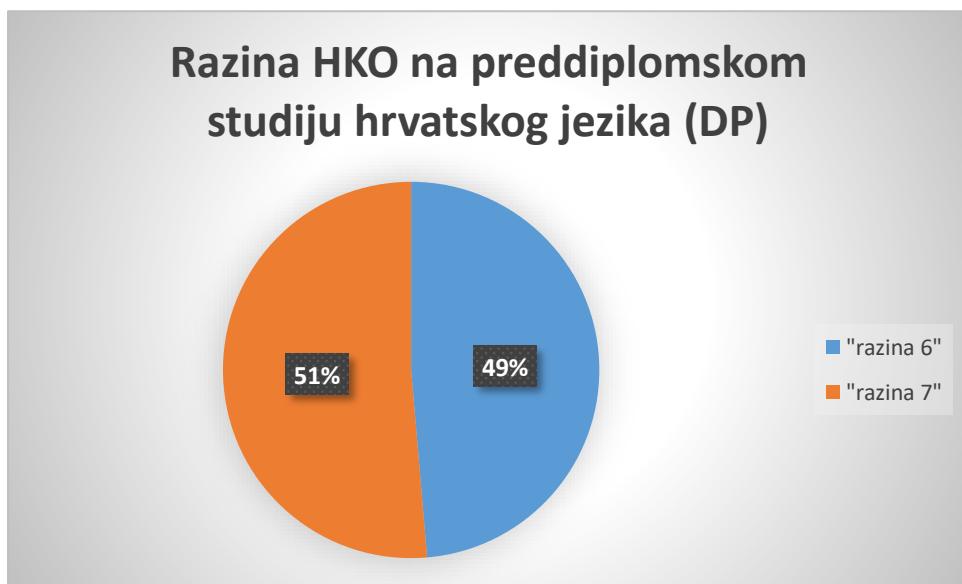
Preddiplomski studij hrvatskog jezika (JP)

Obavezni skupovi ishoda programa N=31.

Pojedini skupovi ishoda programa zastupljeni su kao ishodi učenja kolegija različito puta od npr. minimalno N=7 puta (npr. objasniti leksikološke pojmove) i npr. N= 10 puta (*objasniti leksikološke pojmove*) do onih koji su zastupljeni preko 70 puta npr. N=73 (*analizirati književna djela uz uporabu metajezika znanosti o književnosti*) N=74 (*objasniti leksikološke pojmove*) N=88 (*sastaviti seminarski i završni rad*). Nije utvrđeno da skupovi ishoda programa nisu zastupljeni putem niti jednog ishoda učenja.

Preddiplomski studij hrvatskog jezika (DP)

"razina 6"	18
"razina 7"	19

Obavezni skupovi ishoda programa N=37.

Pojedini skupovi ishoda programa zastupljeni su kao ishodi učenja kolegija različito puta od npr. minimalno N=5 puta (opisati lektorske poslove) i npr. N= 6 puta (*raspravljati o utjecaju književnoteorijskih škola (anglofono ili njemačko područje) na hrvatsku znanost o književnosti*), do onih koji su zastupljeni preko 70 puta npr. N=98 (*sastaviti seminarski i završni rad poslove*) N=74 (*povezivati književnopovijesne i jezične činjenice*), N=72 (*primijeniti književnopovijesna i jezična znanja u interpretaciji djela hrvatske usmene književnosti, stare hrvatske književnosti, nove hrvatske književnosti, književnosti za djecu i mladež te svjetske književnosti*). Nije utvrđeno da skupovi ishoda programa nisu zastupljeni putem niti jednog ishoda učenja.

Diplomski studij hrvatskog jezika (JP)

"razina 6"	17
"razina 7"	7

Obavezni skupovi ishoda programa N=24.

Pojedini skupovi ishoda programa zastupljeni su kao ishodi učenja kolegija različito puta od npr. minimalno N=1 puta (npr. *definirati i objasniti temeljne pojmove iz psihologičkih i edukacijskih znanosti (pedagogije i didaktike)*) i N= 3 puta (*odabrati književna djela s obzirom na postizanje obrazovnih, odgojnih i etičkih ciljeva u nastavi*), do onih koji su zastupljeni preko 60 puta npr. N=64 (*primijeniti jezična, književna i teorijska znanja tijekom pisanja seminarskih radova i diplomskog rada*).

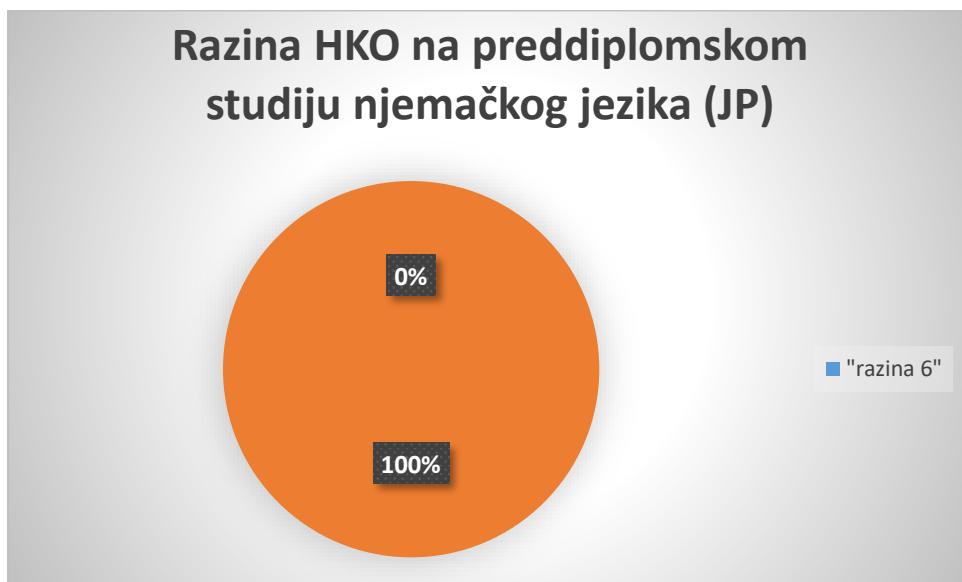
Diplomski studij hrvatskog jezika (DP)

"razina 6"	17
"razina 7"	7

Obavezni skupovi ishoda programa N=24.

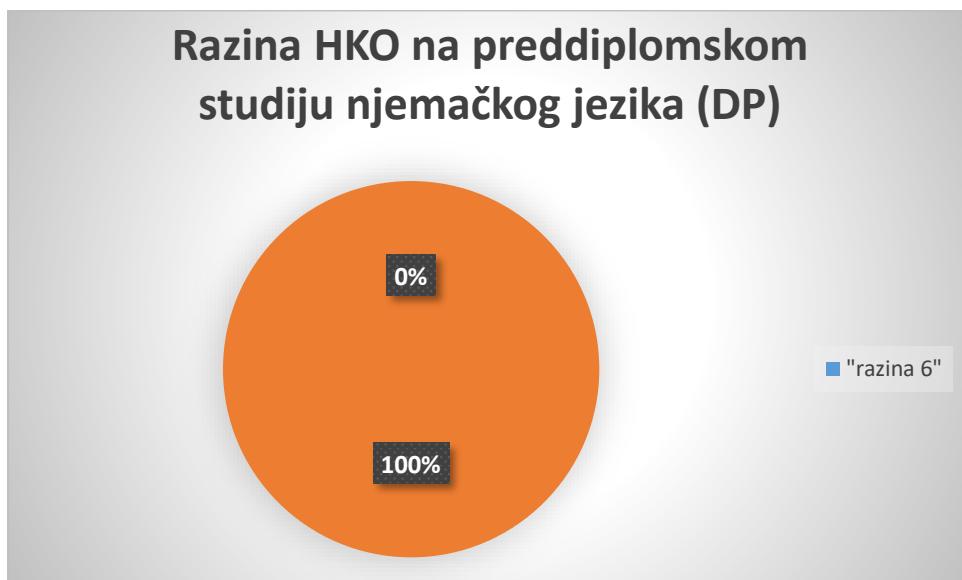
Pojedini skupovi ishoda programa zastupljeni su kao ishodi učenja kolegija različito puta od npr. minimalno N=0 puta (npr. *definirati i objasniti temeljne pojmove iz psihologičkih i edukacijskih znanosti (pedagogije i didaktike)*) i npr. N= 10 puta (*odabrati književna djela s obzirom na postizanje obrazovnih, odgojnih i etičkih ciljeva u nastavi*), do onih koji su zastupljeni preko 50 puta npr. N=55 (*odabrati književna djela s obzirom na postizanje obrazovnih, odgojnih i etičkih ciljeva u nastavi*) N=64 (*odabrati književna djela s obzirom na postizanje obrazovnih, odgojnih i etičkih ciljeva u nastavi*).

Obavezni skupovi ishoda programa N=27. Svi su ishodi učenja na razini 6.

Pojedini skupovi ishoda programa zastupljeni su kao ishodi učenja kolegija različito puta od npr. minimalno N=14 puta (*povezivati fenomene književnosti, kazališta i filma*) i npr. N= 17 puta (*razumjeti i primijeniti statističke programe na računalu*) do onih koji su zastupljeni preko 65 puta npr. N=65 (*pokazati osnovna znanja iz područja germanistike, suvremenih lingvističkih disciplina i znanosti o književnosti*) N=69 (*razumjeti temeljnu lingvističku i književno-znanstvenu terminologiju*), N=94 (*pokazati formalno i praktično poznavanje i razumijevanje temeljnih koncepata, principa i teorija sljedećih područja: morfologija njemačkog jezika, tvorba riječi njemačkog jezika, fonetika i fonologija njemačkog jezika, sintaksa njemačkog jezika, pravopis njemačkog jezika*), N=73 (*slušati i razumjeti, te uspješno sudjelovati u verbalnoj komunikaciji na njemačkom jeziku*), N=80 (*uspješno primjenjivati gramatičke strukture njemačkog jezika*), N= 68 (*prikupljati, interpretirati i povezivati informacije relevantne za pripremu pismenog rada ili usmenog izlaganja*). Nije utvrđeno da skupovi ishoda programa nisu zastupljeni putem niti jednog ishoda učenja.

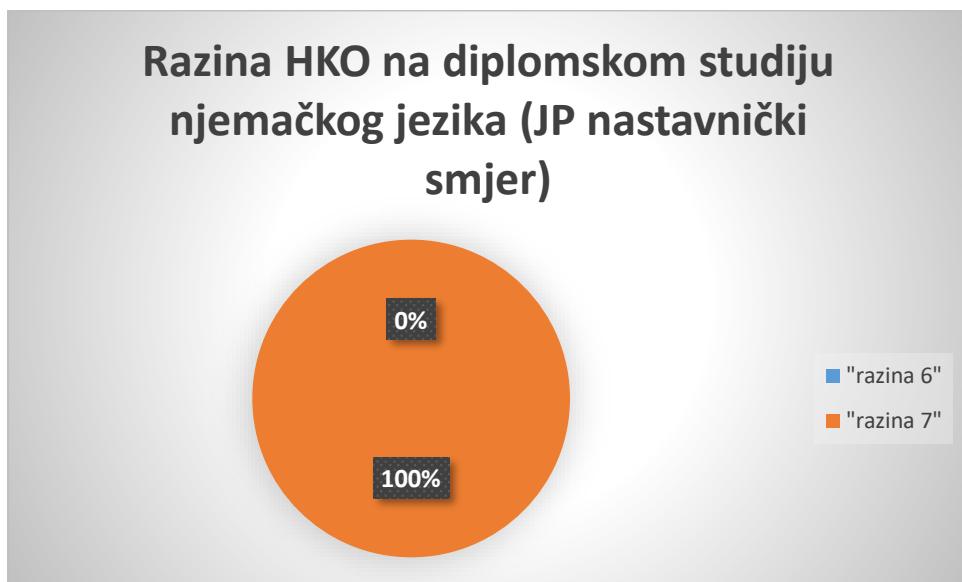
Preddiplomski studij njemačkog jezika (DP)

Obavezni skupovi ishoda programa N=27. Svi su ishodi učenja na razini 6.

Pojedini skupovi ishoda programa zastupljeni su kao ishodi učenja kolegija različito puta od npr. minimalno N=14 puta (*povezivati fenomene književnosti, kazališta i filma*) i npr. N= 17 puta (*razumjeti i primijeniti statističke programe na računalu*), do onih koji su zastupljeni preko 65 puta npr. N= 65 (*pokazati osnovna znanja iz područja germanistike, suvremenih lingvističkih disciplina i znanosti o književnosti*) N=69 (*pokazati osnovna znanja iz područja germanistike, suvremenih lingvističkih disciplina i znanosti o književnosti, razumjeti temeljnu lingvističku i književno-znanstvenu terminologiju*), N=91 (*pokazati formalno i praktično poznavanje i razumijevanje temeljnih koncepata, principa i teorija sljedećih područja: morfologija njemačkog jezika, tvorba riječi njemačkog jezika, fonetika i fonologija njemačkog jezika, sintaksa njemačkog jezika, pravopis njemačkog jezika*), n=73 (*slušati i razumjeti, te uspješno sudjelovati u verbalnoj komunikaciji na njemačkom jeziku*). Nije utvrđeno da skupovi ishoda programa nisu zastupljeni putem niti jednog ishoda učenja.

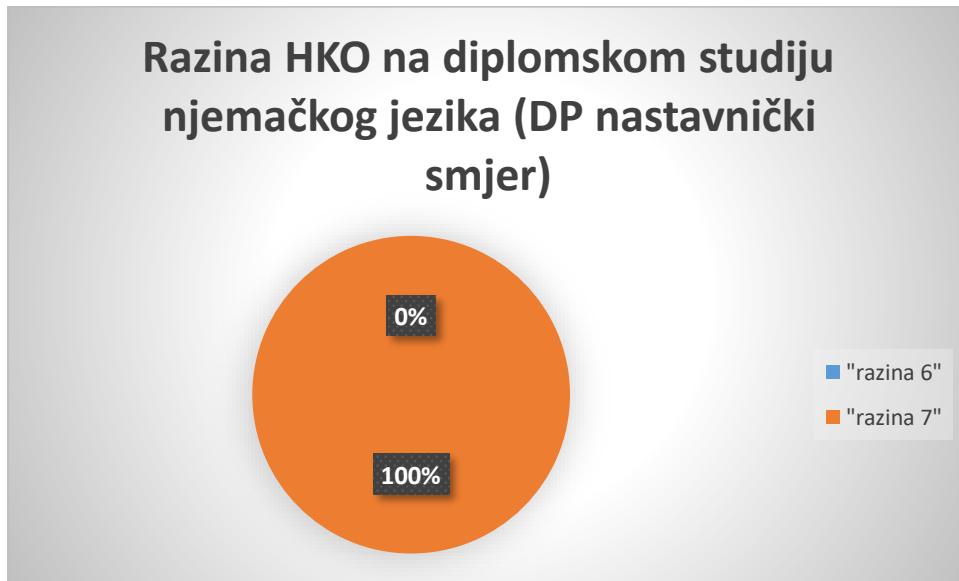
Diplomski studij njemačkog jezika (nastavnički smjer)

Obavezni skupovi ishoda programa N=26. Svi su ishodi učenja na razini 7.

Pojedini skupovi ishoda programa zastupljeni su kao ishodi učenja kolegija različito puta od minimalno N=13 puta (npr. obavezni ishod programa *razumjeti i primijeniti adekvatne metodološke pristupe na tržištu rada*) i N= 17puta (*razumjeti i primijeniti statističke programe na računalu*), do onih koji su zastupljeni preko 200 puta, npr. N=304 (*samostalno prosuđivati i zaključivati*), N=252 (*pratiti stručnu literaturu na hrvatskom i stranom jeziku*).

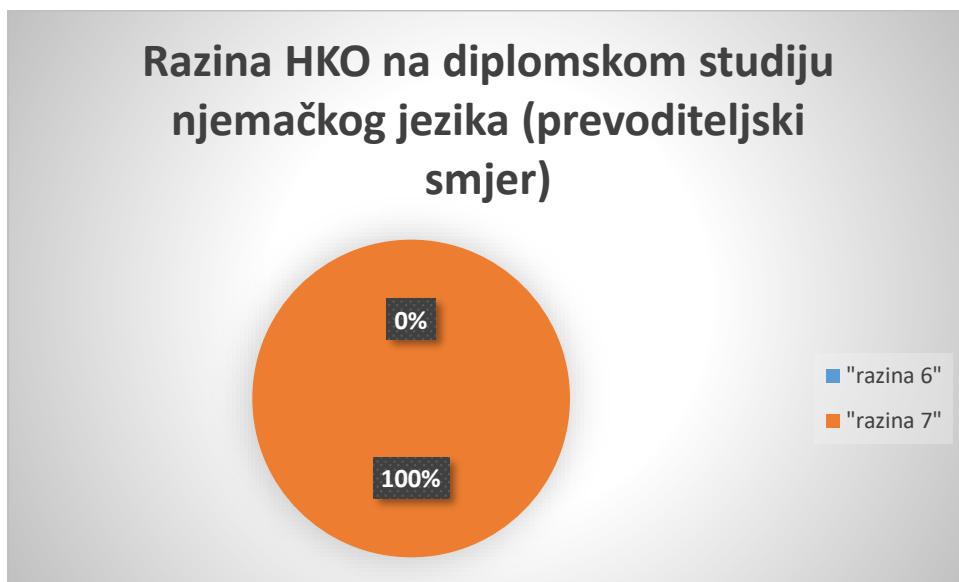
Svi su ishodi učenja iz obveznih skupova ishoda učenja pokriveni u predmetima i drugim studentskim obveznim aktivnostima u studijskome programu.

Obavezni skupovi ishoda programa N=35. Svi su ishodi učenja na razini 7.

Pojedini skupovi ishoda programa zastupljeni su kao ishodi učenja kolegija različito puta od minimalno N=1 puta (npr. obavezni ishod programa *primjenjivati osnovne principe planiranja vlastitoga napredovanja u struci*) i N= 2 puta (*objasniti jezične pogreške u učeničkom međujeziku i usporediti načine njihova ispravljanja, opisati i usporediti metode učenja i poučavanja stranih jezika kroz povijest*), do onih koji su zastupljeni preko 60 puta, npr. N=61 (*pratiti stručnu literaturu*). Nije utvrđeno da skupovi ishoda programa nisu zastupljeni putem niti jednog ishoda učenja.

Diplomski studij njemačkog jezika (prevoditeljski smjer)

Obavezni skupovi ishoda programa N=28. Svi su ishodi učenja na razini 7.

Pojedini skupovi ishoda programa zastupljeni su kao ishodi učenja kolegija različito puta od npr. minimalno N= 0 (*pratiti rezultate kao i aktivno sudjelovati u stručnim i znanstvenim istraživanjima iz područja prevodenja*) N=1 (*komunicirati sa stručnjacima iz istog područja*) i N=2 (*protumačiti najvažnije teorije u znanosti o prevodenju*). (npr. obavezni ishod programa *primjenjivati osnovne principe planiranja vlastitoga napredovanja u struc*) i npr. N= 2 puta (*objasniti jezične pogreške u učeničkom međujeziku i usporediti načine njihova ispravljanja*). Neki su zastupljeni preko 30 puta npr. N=37 (*pokazati poznavanje specifičnosti određenih stručnih jezičnih varijanti*).

6. Zaključak

Cilj unutarnje prosudbe Sustava za osiguravanje kvalitete u 2018. godine bio je utvrditi postojanje ishoda učenja pojedinih kolegija, postojanje ishoda učenja studijskih programa te utvrđivanje usklađenosti ishoda učenja kolegija i studijskih programa te ishoda programa i razina HKO-a na svim ustrojbenim jedinicama Fakulteta.

Povjerenstvo za provođenje unutarnje prosudbe sustava za osiguravanje kvalitete na temelju prikupljenih podataka uočava određeni napredak po pitanju ishoda učenja, budući da svi studijski programi sadrže ishode učenja – kako na razini cijelog programa, tako i na razini pojedinih kolegija.

Nadalje, analiza ishode učenja studijskih programa u odnosu na razine HKO-a kod većine ustrojbenih jedinica ukazuje na **dobru usklađenost ishoda studijskih programa s opisnicama HKO-a**. Postoje i oni kojima su ishodi učenja studijskih programa pridruženi nešto višim razinama HKO-a. Povjerenstvo u takvim slučajevima predlaže reviziju ishoda studijskih programa na razini ustrojbene jedinice, pri čemu osobitu pozornost treba pokloniti uravnoteženom stjecanju stručnih i općih kompetencija koje bi visokoobrazovnim institucijama omogućila definiranje obrazovnog profila.

Detaljnija analiza **matrica usklađenosti između ishoda programa i ishoda kolegija** ukazuje na određene pozitivne pomake, ali i nedostatke:

- među ustrojbenim jedinicama postoji **velika razlika u metodologiji pisanja ishoda** (posebice na razini studijskih programa), što proizlazi djelomice iz razlika u samim područjima, a djelomice jer su ishodi pisani u različitim vremenskim razdobljima u kojima je nerijetko dolazilo i do promjena vezanih uz kreiranje ishoda i novih programa
- **jednom skupu ishoda učenja pripisuje se prosječno 4 – 6 pojedinačnih ishoda kolegija**, što je i sukladno preporukama Nacionalnog vijeće za razvoj ljudskih potencijala iz 2016.
- velika **neujednačenost broja ishoda programa na različitim razinama i u različitim ustrojbenim jedinicama**
- **neki ishodi na razini programa ne ostvaruju se niti u jednom kolegiju**
- **neki kolegiji ostvaruju ishode kojih nema u nadređenim ishodima na razini programa**
- **neki ishodi programa su previše, a neki premalo pokriveni ishodima kolegija**
- valja napomenuti da svi ishodi učenja iz pojedinih skupova ne moraju imati izravnu vezu na ishod učenja pojedinoga predmeta, već samo oni ishodi **učenja iz pojedinoga**

skupa koji određuju razinu skupa ishoda budući da se ishodi učenja niže razine iz pojedinoga skupa mogu postići i na nižim razinama obrazovanja.

- ishodi učenja programa koji nisu vezani uz standard kvalifikacije čine **specifičnu orientaciju studijskoga programa** koja je sama po sebi **poželjna**.
- razloge **velike opterećeno određenih ishoda učenja programa** s velikim brojem njemu dodijeljenih skupova ishoda učenja vrlo vjerojatno nalazimo u **generičkom opisu** koji "pokriva" i veliki broj kolegija, dok specifični ishodi ostaju neadresirani

7. Preporuke

Slijedom navedenih zaključaka proizašlih iz tematske analize, Povjerenstvo za unutarnju prosudbu predlaže sljedeće:

- u sklopu tematskih radionica ili na razini Odsjeka **kontinuirano preispitivati i doradivati postojeće ishode učenja** čije se formuliranje u praksi često svodi na zadovoljavanje forme koju propisuje bolonjski proces
- **oformiti/aktivirati/proširiti Radnu skupinu** koja će pomoći u ravnomjernijem usklađivanju trenutno poprilično različitih metodoloških pristupa na razini ustrojenih jedinica, što u konačnici dovodi i do velike raspršenosti ishoda pojedinačnih kolegija
- **izraditi posebne smjernice** za unapređivanje usklađivanja ishoda učenja postojećih kolegija s ishodima studijskih programa
- prilikom svake izmjene i dopune studijskih programa te prilikom izrade elaborata novih studijskih programa potrebna je **redovita kontrola ishoda učenja** na razini studijskog programa i pojedinih predmeta kroz matrice te uravnoteženo stjecanje stručnih i općih kompetencija

Predsjednica Povjerenstva za unutarnju prosudbu
sustava za osiguravanje i unapređivanje kvalitete

doc. dr. sc. Draženka Molnar

U Osijeku 26. veljače 2019.

ESG Certifikat
sistava osiguranja
kvalitete u obrazovanju

Privitak 1. Struktura studijskih programa

Ishodi učenja studija

Ishodi učenja predmeta, modula i sl.

Opterećenje
studenata

Raspoloživi
nastavnici

Metode
poučavanja,
učenja, ocjenjivanja

Nastavni sadržaji

Resursi za
učenje i
poučavanje

Podrška studentima

Podrška nastavnicima

Ulazne
kompetencije
studenata

Poznavanje
prethodnog
učenja

Kvalifikacijski
okvir

Politika inkluzije u
obrazovanju

Osiguravanje
kompetencija s
potrebnim
ishodima učenja

Privitak 2. Opisnice razina ishoda učenja

<https://www.azvo.hr/hr/uncategorised/1311-opisnice-razina-ishoda-ucenja>

RAZINE	ZNANJA	VJEŠTINE			SAMOSTALNOST	ODGOVORNOST
		Spoznaje vještine	Psihomotoričke vještine	Socijalne vještine		
8	Kreiranje i <u>vrednovanje</u> novih činjenica, pojmove, postupaka, principa i teorija u području znanstvenih istraživanja što dovodi do pomicanja granica poznatoga.	Korištenje naprednih, složenih, originalnih, visokospecijaliziranih znanja, vještina, aktivnosti i postupaka potrebnih za razvijanje novih znanja i novih metoda te za integriranje različitih područja.	Stvaranje, vrednovanje i izvođenje novih predloženih specijaliziranih radnji i novih metoda, instrumenata, alata i materijala.	Stvaranje i provedba novih društvenih i civilizacijski prihvatljivih oblika komunikacije i procesa suradnje u interakciji s pojedincima i skupinama različitih opredjeljenja i različitog kulturnog i etničkog podrijetla.	Izražavanje osobnog profesionalnog i etičkog autoriteta, upravljanje znanstveno-istraživačkim aktivnostima te predanost razvoju novih ideja i/ili procesa.	Preuzimanje etičke i društvene odgovornosti za uspješnost provođenja istraživanja, za društvenu korisnost rezultata istraživanja te za moguće društvene posljedice.
7	Vrednovanje visokospecijaliziranih znanja u području rada i/ili učenja od kojih su neka na granicama poznatog, a koja mogu biti temelj za originalno razmišljanje i znanstveno istraživanje te povezivanje znanja među različitim područjima.	Kritičko vrednovanje i kreativno mišljenje u rješavanju novih i složenih problema, potrebno kao osnova za razvoj novog znanja i povezivanje znanja u pojedinim područjima u nepredvidivim uvjetima.	Izvođenje složenih radnji te primjena složenih metoda, instrumenata, alata i materijala te izrada instrumenata, alata i materijala u istraživanjima i inovativnom procesu i prilagodba složenih metoda.	Upravljanje i vođenje složenom komunikacijom, interakcijama s drugima te procesom suradnje u različitim društvenim skupinama u nepredvidivim socijalnim situacijama.	Upravljanje i vođenje razvojnih aktivnosti u nepredvidivim uvjetima okruženja i donošenje odluka u uvjetima nesigurnosti.	Preuzimanje osobne i timske odgovornosti za strateško odlučivanje i uspješno provođenje i izvršenje zadataka u nepredvidivim uvjetima te društvene i etičke odgovornosti tijekom izvršenja zadataka i posljedica rezultata tih zadataka.
6	Vrednovanje specijaliziranih činjenica, pojmove, postupaka, principa i teorija unutar područja rada i/ili učenja, uključujući njihovo kritičko razumijevanje.	Prikupljanje, interpretiranje, procjenjivanje, odabiranje i kreativno korištenje različitih relevantnih činjenica, pojmove i postupaka u osmišljavanju rješenja i rješavanju složenih zadataka ili problema unutar specijaliziranog područja rada u nepredvidivim uvjetima, te prijenos znanja na druga područja i probleme.	Izvođenje složenih radnji te primjena složenih metoda, instrumenata, alata i materijala u nepredvidivim uvjetima te izrada instrumenata, alata i materijala te prilagodba složenih metoda.	Upravljanje složenom komunikacijom, interakcijama s drugima i procesom suradnje u različitim društvenim skupinama u nepredvidivim socijalnim situacijama.	Upravljanje stručnim projektima u nepredvidivim uvjetima.	Preuzimanje etičke i društvene odgovornosti za upravljanje i vrednovanje profesionalnog razvoja pojedinaca i skupina u nepredvidivim uvjetima.